Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΣ ΚΑΙ Ο ΘΡΥΛΟΣ

Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΑΛΗΘΙΝΟΥ ΑΡΤΑΝΙΑΝ

Ὁ Ἀρτανιὰν στὸ Παρίσι. Ἄθος, Πόρθος, Ἄραμις. Οἱ μονομαχίες τοῦ Ἀρτανιάν. Ὑπολοχαγὲς τῶν Σωματοφυλάκων. Πολεμιστής, διπλωμάτης, ἀστυνομικός. Ἡ σύλληψις τοῦ καταχραστοῦ Φουκέ. Ἐξέριστος μαζὶ μὲ τὸ Μαζαρίνο. Ἡ ὑπέθεσις Λωζέν. Ἄθλοι καὶ κατορθώματα τοῦ Ἀρτανιάν. Ὁ θάνατός του κλπ.

Ὅλοι γνωρίζομε τὸν Ἀρτανιάν, τὸν περίφημο ἥρωα τῶν «Τριῶν Σωματοφυλάκων» τοῦ Ἀλεξάνδρου Δουμᾶ. Ὁ Ἀρτανιὰν ὅμως αὐτὸς δὲν εἶνε ὁ ἀληθινός, ὁ ἱστορικὸς Ἀρτανιὰν ἀλλ' ἕνα πρόσωπο τὸ ὁποῖον ἔπλασε ὅπως ἤθελε ὁ εὐφάνταστος μυθιστορογράφος. Καί ὁ Δουμᾶς βέβαια γιὰ νὰ πλάσῃ τὸν ἥρωά του ἐβασίστηκε στὸν πραγματικό, τὸν ἄλλαξε ὅμως τόσο πολὺ ὥστε τὸν ἔκανε ἄλλον ἄνθρωπο. Καὶ τὸν μὲν Ἀρτανιὰν τοῦ Δουμᾶ τὸν ξέρομε ὅλοι ἀπὸ τοὺς «Τρεῖς Σωματοφύλακας» σὰ νὰ ἦταν... φίλος μας, τὸν ἀληθινὸ ὅμως ποιὸς τὸν ξέρει ; Ἀκοῦστε λοιπὸν τὴν ἱστορία του ἡ ὁποία εἶνε ἐνδιαφέρουσα σχεδὸν ὅσο καὶ τοῦ μυθιστορηματικοῦ.

Εἴκοσι χρόνων ὁ Κάρολος ντὲ Μπάτς - Καστελμόρ, ὁ ἐπιλεγόμενος ντ' Ἀρτανιάν, ἄφησε τὸ γενεθλιό του χωριὸ τῆς Γασκώνης καὶ τράβηξε γιὰ τὸ Παρίσι. Μόνα ἐφόδιά του ἦσαν τὰ νειάτα του καὶ τὸ σπαθί του, τὸ ὁποῖον, εἶνε ἀλήθεια, ἤξερε νὰ τὸ χειρίζεται καλά. Ἀλλὰ χωρὶς λεπτὰ δὲν πάει κανεὶς οὔτε στὸν παράδεισο ὅπως λέει καὶ ἡ παροιμία. Καὶ ὁ Ἀρτανιὰν ἦταν ἀπέναντι. Μόλις εἶχε τὰ λίγα ἀπαραίτητα χρήματα γιὰ νὰ περάσει μερικὲς μέρες στὸ Παρίσι. Κατόπιν ὅμως τί θὰ γινόταν ; Ἔχει ὁ Θεός ! Τί διάβολο, δὲ θὰ πέθαινε ἀπ' τὴν πείνα.

Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι φθάνοντας στὸ Παρίσι, ἐκτὸς ἀπ' τὸ ξίφος του εἶχε κι' ἕνα ἄλλο σπουδαῖο ἐφόδιο ὁ Ἀρτανιάν : μιὰ συστατικὴ ἐπιστολὴ γιὰ τὸν κ. ντὲ Τροναβίλλ, λοχαγὸ τῶν σωματοφυλάκων καὶ συμπατριώτη του. Ὁ ντὲ Τροναβίλλ τοῦ ἐφέρθηκε μὲ εὐγένεια καί στοργή, καὶ τοῦ εἶπε νὰ πηγαίνει συχνὰ στὸ σπίτι του. «Θὰ γνωρίσετε ἐκεῖ ἐπρόσθεσε, πολλοὺς συμπατριώτες μας.» Καὶ πράγματι ὁ Ἀρτανιὰν γνωρίστηκε στὸ σπίτι τοῦ λοχαγοῦ πολὺ γλήγορα μὲ ἀρκετοὺς Γασκόνους. Ἀπ' ὅλους ὅμως τρεῖς ποὺ ἐπήγαιναν πάντα μαζὶ στὸ σπίτι τοῦ ντὲ Τροναβίλλ καὶ φαινόντανε φίλοι ἀχώριστοι, ἐτράβηξαν ἀμέσως τὴν προσοχὴ καὶ τὴν συμπάθειά του. Οἱ τρεῖς αὐτοὶ ἦσαν οἱ θρυλικοὶ ἥρωες τοῦ μυθιστορήματος Ἄθος, Πόρθος καὶ Ἄραμις.

Στὸ «τρίο» αὐτὸ δὲν ἄργησε νὰ προστεθῇ, τέταρτος καὶ καλλίτερος, ὁ Ἀρτανιάν. Εἶνε ἄγνωστο ὡς πότε βάσταξε ἡ φιλία τον μὲ τοὺς τρεῖς ἄλλους Γασκόνους. Τὸ μόνον ἐξηκριβωμένο εἶνε ὅτι ὁ Ἄραμις σκοτώθηκε, τρία χρόνια μετὰ τὴν ἄφιξη τοῦ Ἀρτανιὰν στὸ Παρίσι, τὸ 1643, σὲ κάποιο καυγᾶ, ὅπου πῆγε νὰ βοηθήσῃ τὸν ἥρωά μας, ἡ κυριολεκτικώτερα, σὲ κάποια μονομαχία. Ἡ μονομαχίες τότε εἶχαν ἐλαττωθῆ σημαντικά, χάρις σ' ἕνα αὐστηρότατο θάταγμα τοῦ Ρισελιέ, γι' αὐτὸ καὶ πολὺ λίγες, μονομαχίες μπόρεσε νὰ κάνῃ ὁ Ἀρτανιάν, ἡ ὁποῖες ἔφτασαν ὅμως γιὰ ν' ἀποκτήσῃ φήμην γενναίον. Οὔτε ὡς μονομάχος οὔτε ὡς πολεμιστὴς διακρίθηκε τόσο ὁ Ἀρτανιὰν ὅσο ὡς ἐπιδέξιος στρατιωτικὸς διπλωμάτης.

Στοὺς πολέμους ὡς τόσο στοὺς ὁποίους ἔλαβε μέρος, ἔδειξε μεγάλη ἀνδρεία. Στὴ μάχη τῆς Γκραβελὶν ἐναντίον τῶν Ἱσπανῶν, εἰσέδυσε μόνος σ' ἕνα πολὺ προχωρημένο σημεῖο τοῦ ἐχθρικοῦ στρατοπέδου. Ὁ σύντροφος ποὺ εἶχε πάρει μαζί του τὸν ἐγκατέλειψε στὸ δρόμο καὶ ὅταν γύρισε στὸ γαλλικὸ στρατόπεδο, εἶπε ὅτι ὁ Ἀρτανιὰν εἶχε σκοτωθῆ. Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ Γάλλοι ἐπιτίθενται κατὰ τῶν Ἱσπανῶν καὶ βρίσκουν τὸν Ἀρτανιὰν ὁλοζώντανον ! Ἐξακολουθοῦσε νὰ κατέχῃ μόνος μιὰ θέση, ὅπου ὅμως εἶνε ἀλήθεια, δὲν εἶχε συναντήσει κανέναν ἐχθρό.

Ἀλλὰ καθὼς εἴπαμε δὲν ἦταν γραφτὸ τοῦ Ἀρτανιὰν νὰ διακριθῆ ὡς ἀξιωματικὸς ἀλλὰ μᾶλλον ὡς στρατιωτικὸς διπλωμάτης. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, καθ' ὑπόδειξιν τοῦ λοχαγοῦ ντὲ Τροναβίλλ, προσελήφθη ὁ Ἀρτανιὰν στὴν ἰδιαίτερη ὑπηρεσία τοῦ Μαζαρίνου, τοῦ πανισχύρου τότε πρωθυπουργοῦ. Ὁ Μαζαρίνος χρησιμοποίησε τὸν Ἀρτανιὰν σὲ διάφορες ἀποστολές, ἀπὸ τὶς ὁποῖες ὅμως ὁ πτωχὸς ἱππότης δὲν μπόρεσε ν' ἀποκομίσῃ κανένα ὑλικὸ κέρδος. Τὸ ἠθικὸ ὅμως κέρδος τῆς ἐπαφῆς του μὲ τὸν Μαζαρίνο ἦτανε μεγάλο. Ὁ ἄνθρωπος ποὺ διηύθυνε τότε τὶς τύχες τῆς Γαλλίας κατάλαβε πολὺ γλήγορα, ὅτι μποροῦσε νἄχῃ ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στὸν Ἀρτανιὰν καὶ ἐξετίμησε τὴν μεγάλη του ἀντοχὴ ὡς καβαλλάρη.

Σὲ λίγο ὅταν ἔπεσε σὲ δυσμένεια ὁ Μαζαρίνος καὶ ἔφυγε ἀπὸ τὸ Παρίσι, ὁ Ἀρτανιὰν τὸν ἀκολούθησε στὴν ἐξορία τον στὸ διάστημα τῆς ὁποίας, χάρις στὴν ταχύτητα καὶ τὴν ἐπιδεξιότητά του προσφέρεε μεγάλες ὑπηρεσίες στὸν ἐξόριστο, ὡς ἀγγελιοφόρος τον. Τὶς διαπραγματεύσεις του μὲ τὴν Γαλλικὴ κυβέρνηση, διὰ μέσου τοῦ Ἀρτανιὰν τὶς διεξήγαγε ὁ Μαζαρίνος καὶ ὅταν γύρισε θριαμβευτὴς καὶ πάλιν στὸ Παρισι δὲν λησμόνησε τὸν ἄνθρωπό τον. Κατὰ σύστασίν του, ὅταν ὁ Λουδοβίκος ὁ 13ος ὕστερα ἀπὸ λίγους μῆνες ἀναδιοργάνωσε τὸ τάγμα τῶν σωματοφυλάκων του, διώρισε ὑπολοχαγὸ τὸν Ἀρτανιάν. Δὲν ἦταν μικρὸ ἀξίωμα γιατὶ τὸ τάγμα τῶν σωματοφυλάκων τοῦ βασιλέως ἀποτελεῖτο μόνον ἀπὸ εὐγενεῖς ποὺ φοροῦσαν ὅλοι τους γαλάζιους ἐπενδύτες μὲ μεγάλους ἀσημένιους σταυροὺς καὶ ἱππεύαν θαυμάσια γκρίζον χρώματος ἄλογα, ὅλοι.

Ἡ περίοδος αὐτὴ τῆς ζωῆς τοῦ Ἀρτανιὰν ἦταν ἡ πιὸ ὡραία. Κομψός, ὡραῖος, φρημισμένος γενναῖος ἔκανε μὲ λαχτάρα νὰ τὸν κυττοῦν στὸ πέρασμά του ἡ γυναῖκες καὶ στὸ παλάτι ποὺ ἐσύγναζε ὅπως καὶ σὲ διάφορα ἀριστοκρατικὰ σαλόνια χάρις στὰ προσόντα του αὐτά, κατώρθωνε, μ' ὅλη τὴν στρατιωτική του τραχύτητα, νὰ εἶνε εὐχάριστος καὶ καλοπρόσδεχτος πάντοτε.

Σ' ἕνα ἀπὸ τὰ σαλόνια αὐτὰ ἐγνώρισε καὶ τὴν νέα ὥμορφη, πλούσια καὶ ἀριστοκράτισσα χήρα, Καρλότα-Ἄνα ντὲ Σανλεσί, τὴν ὁποίαν καὶ παντρεύτηκε. Τὸ συμβόλαιο τοῦ γάμου ὑπεγράφη στὸ παλάτι, μπροστὰ στὸν Λουδοβίκο 14ο.

Λίγο ἀργότερα παντρεύτηκε καὶ ὁ βασιλιᾶς. Καὶ ἦταν μιὰ ἀπὸ τὶς ὡραιότερες μέρες, τῆς ζωῆς τοῦ Ἀρτανιάν, ὅταν ὕστερα ἀπὸ ἕνα ἀρκετὰ μακρὸ ταξεῖδι στὸ ὁποῖον εἶχε συνοδεύσει τὸν Λουδοβίκο γιὰ νὰ ὑποδεχτῇ τὴν Μαρία-Τερέζα τὴν μέλλουσα βασίλισσα, ἐγύρισε μὲ τὸν μονάρχη του θριαμβευτικὰ στὸ Παρίσι, ποὺ ἦταν καταστολισμένο πρὸς τιμὴν τῆς νέας βασίλισσας, μὲ σημαῖες κι' ἀγύιδες. Ὁ ὡραῖος ἱππότης, ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ τάγματός του, προχωροῦσε, προπορευόμενος τῶν βασιλέων, καμαρωτὸς καὶ μεγαλοπρεπής, πάνω σ' ἕνα ὑπέροχο ἄλογο, «τὸ ὁποῖον ἦτανε στολισμένο, γράφει ἕνας σύγχρονος, σὰν ἁγία τράπεζα.»

Ο ΑΡΤΑΝΙΑΝ, ὅπως τὸν παριστάνει μιὰ ἐλαιογραφία τῆς ἐποχῆς του.

Ὕστερα ἀπὸ λίγο ὁ Λουδοβίκος ἀνέθεσε στὸν Ἀρτανιάν, ποὺ εἶχε ἐν τῷ μεταξὺ προβιβαστεῖ σὲ λοχαγό, μιὰ λεπτότατη ἀποστολή : τὴν μυστικὴ σύλληψη τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν Φουκέ, ὁ ὁποῖος ἦταν ὅσο σχεδὸν καὶ ὁ βασιλεὺς ἰσχυρὸς καὶ εἶχε κατηγορηθεῖ γιὰ καταχρήσεις.

Ἡ σύλληψις τοῦ Φουκὲ ἔπρεπε νὰ γίνῃ μὲ ἄκρα διπλωματικότητα καὶ μυστικότητα. Ὁ Ἀρτανιὰν τὰ κατάφερε μιὰ χαρά. Ἀφοῦ ἐπὶ μῆνες ὁλόκληρους παρακολούθησε τὸν καταχραστὴ ὑπουργό, στὸ τέλος ἐνήργησε τὴν σύλληψή του μὲ τέτοιο τάκτ, ὥστε εὐχαρίστησε ὄχι μόνον τὸν βασιλέα ἀλλὰ καὶ τὸν ἴδιο τὸν Φουκὲ καὶ τοὺς φίλους του. Μὲ τὸ ἴδιο τάκτ συνέλαβε ὕστερα ἀπὸ λίγα χρόνια ἕνα ἄλλο ἐπίσημο πρόσωπο τὸν Λωζέν, τὸν ὁποῖον εἶχε ἐρωτευθεῖ ἡ ἀδελφὴ τοῦ Λουδοβίκου, καὶ ἐπειδὴ ὁ βασιλεὺς δὲν ἤθελε νὰ γίνῃ ὁ γάμος αὐτός, διέταξε τὴν φυλάκισή του.

Ὕστερα ἀπὸ τέτοιες ἐπιτυχίες ὁ Ἀρτανιὰν δὲν εἶχε παρὰ νὰ περιμένῃ μακρὰ ἀπὸ τὶς ταλαιπωρίες καὶ τοὺς κινδύνους τῶν πολέμων, τὴν ἄνοδό του σὲ μεγαλείτερα ἀξιώματα. Ἀλλὰ τὸ μικρόβιο τοῦ πολεμιστὴ ποὺ ἔκλεινε μέσα του δὲν τὸν ἄφηνε ἥσυχο.

Τὸ 1673, ἂν καὶ σχεδὸν ἡλικιωμένος πιὰ—ἦταν 53 χρονῶν—πηγαίνει στὴν πολιορκία τοῦ Λέεστριχτ. Ὁρμᾶ ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν μὲ τὸ τάγμα του, ἀλλ' ὅταν ἀπ' τοὺς τριακόσιους σωματοφύλακες, ἐγύρισαν οἱ ἑκατὸν ἑβδομῆντα μόνον, ὁ Ἀρτανιὰν ἔλειπε. Εὐθὺς οἱ ἄνδρες του οἱ ὁποῖοι κυριολεκτικῶς τὸν ἐλάτρευαν, ἔτρεξαν εἰς ἀναζήτησίν τον. Ἀλλὰ δὲν ἦταν γραφτὸ νὰ τὸν βροῦν ζωντανό, οὔτε κἂν βαρειὰ πληγωμένο.

Μιὰ σφαίρα ἐχθρικὴ τοῦ εἶχε τρυπήσει τὸν λαιμὸ καὶ τὸν εἶχε ξαπλώσει καταγῆς.

Καὶ ἔτσι μὲ τὸν ἡρωϊκὸ αὐτὸν θάνατο ποὺ τοῦ ταίριαζε, τελείωσε τὴ ζωή του, ὁ γενναῖος Κάρολος ντὲ Μπάτς-Καστελμορ, ὁ εὐγενικὸς ἱππότης, ὁ λοχαγὸς τῶν σωματοφυλάκων τοῦ βασιλέως, ὁ θρυλικὸς καὶ ἀληθινὸς Ἀρτανιάν.

Ο ΕΞΥΠΝΟΣ ΛΩΠΟΔΥΤΗΣ

Ὁ Τζίμσων ἀγόρασε μιὰ καινούργια πολυτελῆ ὀμπρέλλα. Φοβούμενος ὅμως μήπως τοῦ τὴν κλέψουν, εἶχε τὴν πρόνοια πρὶν τὴν ἀφήσῃ κάπου, νὰ τῆς καρφιτσώνῃ τὸ ἑξῆς σημείωμα :

«Ἡ ὀμπρέλλα αὐτὴ ἀνήκει στὸν ἄγγλο πρωταθλητὴ τῆς πυγμαχίας, ὁ ὁποῖος καὶ θὰ ἐπιστρέψῃ σὲ πέντε λεπτά...»

Τὶς προάλλες ἐντούτοις ὅταν ἐπέστρεψε νὰ παραλάβῃ τὴν ὀμπρέλλα του, ἀπὸ κάπου ποὺ τὴν εἶχε ἀφήσει δὲν τὴν βρῆκε... Ἀντ' αὐτῆς ὅμως βρῆκε τὸ ἑξῆς σημείωμα :

«Ἡ ὀμπρέλλα αὐτὴ ἐκλάπη ἀπὸ τὸν ἄγγλο... πρωταθλητὴ τοῦ Μαραθωνείου δρόμου, ὁ ὁποῖος... δὲν θὰ ἐπιστρέψῃ ποτέ !...»